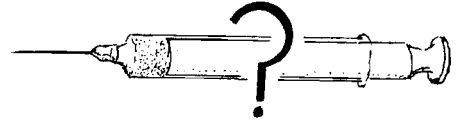


Laben ni ladilikan minnu ka kan ka matarafa pikiri keli kama

Pikiri ka kan ka ke kun jumen na, a man kan ka ke kun jumen na?



Pikiri ke kun man ca. Bana caman be se ka kunben ani ka u furake ni fura duntaw ye. San o san mɔɔ miliyon caman, kerenkerennnya la denmisenni kunda, olu be bana, ka u ke fiɲetɔw ye, walima u be fatu ka a sababu ke pikiriw ye, minnu man kan ka ke u la. O furakecogo jugu ninu keleli nafa ka bon keneya la ka teme bolici matarafali ni ji sanuman minni ani jegen matarafali kan. A ka ca a la:

Faratiba be pikiri la ka teme fura dunta kan.

Aw ye aw jija cogo bee la ka dɔɔɔɔɔɔɔɔ dɔ ka deme jini, barisa ni bana ka jugu kosebe fo ka a se pikiri keli ma, dɔɔɔɔɔɔɔɔ dɔ ka kan ka o ke.

Pikiri ka kan ka ke kun minnu na, olu de file:

1. Ni bana in fura pikirilama dɔɔɔɔɔɔɔɔ de be sɔɔɔ.
2. Ni banabagatɔ be fɔɔɔɔɔ kojugu, walima ni a te se ka foyi dun.
3. Bana cunnen kerenkerennen dɔw la, (aw ye gafe je nata laje).

Ni dɔɔɔɔɔɔɔɔ ye pikiri seben aw ka furaw la, aw ka kan ka mun ke?

Dɔɔɔɔɔɔɔɔ dɔw be pikiri seben mɔɔɔw ka furaw la ka a sɔɔɔ a jeci te yen. O bee kɔfe, u be tila ka pikiri ke wari mine. U te pikiri geleyaw ni a kɔɔɔɔɔw jate dugumisenw kɔɔɔ.

1. Ni dɔɔɔɔɔɔɔɔ b'a fe ka pikiri ke aw la, aw ye a jini ka a dɔɔɔ ni pikiri in ye aw ka bana fura ye, ani ni dɔɔɔɔɔɔɔ ye labenw sabati (ka alikoli josi tegew la, ani ka baarakeminew saniya).
2. Ni dɔɔɔɔɔɔɔɔ dɔ ye pikiri seben aw kun, aw ye a jefɔ a ye pikiri be geleya minnu lase aw ma, kerenkerennnya la, mɔɔɔ caman te se pikiri keli la dugumisenw kɔɔɔ. Aw be a jininka ni fura in suguya werew be sɔɔɔ (a forokonilama, a kisema, a jima walima o ni a jɔɔɔɔɔɔɔ).
3. Ni jolisegesege ma ke aw la, dɔɔɔɔɔɔɔɔ te se ka a dɔɔɔ ko pikiri witaminima ka kan ka ke aw la. Ni a ma joli segesege, aw ye a fɔ dɔɔɔɔɔɔɔ ye ko a ka furakise walima, furaji walima a fura forokonilama seben aw kun.

Pikiri ka kan ka ke bana cunnen minnu na aw masurunya dogotowso la

Aw be taa ni banabagato ye dogotowso la min ka surun aw la. Banajugu dow be yen aw ka kan ka dogotow do ka demɛ jini olu la joona. Ni dogotow menna a ma na, walima ni aw ma se ka taa ni banabagato ye dogotowso la, a ni fura min ka kan aw be o ke a la sani dogotow ka se aw ma. Walasa ka fura keta hake don, aw be fura in kunnafoniseben kalan, a sanna ni min ye. Sani aw ka pikiri ke, aw b'a jini ka fura in kololow don ani ka u kunben (aw ye sigida 25 laje, Gafe in kono fura kofolenw tacogo).

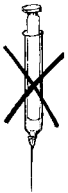
Bana minnu file...	sika te olu ka pikiriko la...
Sinkowkerɛdimi jugumanba (seben ne 277) Farifan bee balakasa (Kelebe, seben ne 339)	Penisilini min hake ka ca (<i>Penicilline à forte dose</i>) (seben ne 522)
Jibaatofarigan (seben ne 419)	Anpisilini ani zantamisini (<i>ampicilline avec gentamycine</i> , seben ne 527) ka fara avec metoronidazolɔ kunuta kan (<i>métronidazole pris par la bouche</i> , seben ne 548)
Tetanosi (negetigeɓana) (seben ne 144)	Penisilini (seben ne 522) ni tetanosiɓipikiri (<i>antitoxine tétanique</i>) (seben ne 582)
Belenin (seben ne 152)	Anpisilini ni zantamisini (<i>ampicilline avec gentamycine</i> , seben ne 527)
Fonfonni kinda (seben ne 179) walima buntenikinda (seben ne 180)	Safura sawmulama walima buntenifura sawmulama (seben ne 582)
Kanjabana ni aw saminen te sawsawgoninje ko la (seben ne 299)	Anpisilini (seben ne 527)
Kanjabana ni aw dalen don a la ko sawsawgoninje be a senkwo (seben ne 299)	Anpisilini ni siterɛpitomisini faralen jowon kan (seben ne 526) ani sawsawgoninjefura werew ni olu bo saw (seben ne 536)
Fokok dabilabali min ma se ka lajo cogosi la (seben ne 266)	Faritanabanafura, misali la, porometazini (<i>prométhazine</i>) (seben ne 579)
Faritanabana min juguyara (seben ne 271)	Epinefirini (<i>épinéphrine</i>), Aderenalini (<i>Adrénaline</i> , seben ne 578) ani ni aw sera ka difenidaramini saw (<i>diphénhydramine</i>), Benadirili (<i>Benadirilli</i> , seben ne 580), walima Polaramini miligaramu 200 (<i>Polaramine 200 mg</i>)

Bana basigilen minnu file, olu be furake tuma dow la ni pikiri ye, nka o fana te koroto ko ye, a nafa ka bon aw ka dogotow do ka demɛ jini. O banaw file:

Sɔgɔɔgɔɔnɩje min be fɔgɔnfɔgɔn la (seben ɲe 291)	Siterɛpitɔmisini (<i>streptomycine</i>) (seben ɲe 539) be fara Sɔgɔɔgɔɔnɩjefuraw kan (seben ɲe 536)
Nɔɔɔɔn (seben ɲe 369)	Bezantini penisilinilama min hake ka ca (<i>Benzathine pɛnicilline à forte dose</i> , seben ɲe 370 ani 523)
Damajalan, sɔpisi (seben ɲe 367)	Sɛfitiriyakizɔni (<i>Ceftriaxone</i> , seben ɲe 532) Sipekitinimisini (<i>Spectinomycine</i> , seben ɲe 535)

Pikiri MAN KAN KA ke fewu kun min na:

Ni aw be se ka dɔgɔtɔɔ ka deme sɔɔ jɔona, aw kana pikiri ke **abada**.



Bana min ma juguya ka danteme, aw kana pikiri ke o la abada.

Aw kana pikiri ke **abada** mura walima murafarigantɔ la.

Aw beka bana min furake ni pikiri ɲeci te o la, aw kana a ke **abada**.

Aw kana pikiri ke **abada** ka a sɔɔ aw ma pikirikelanw tobi fɔɔ.

Aw kana pikiri ke **abada** ka a sɔɔ aw ma a kecogo ɲedɔn ani ka a keli labenw sabati (pikirikelanw tobili ni fura keta hake).

Aw kana pikiri ke **abada** ka a sɔɔ aw ma bana sidɔn kosebɛ.

Aw man kan ka sɔn fura minnu pikiri ma FEWU

Aw man kan ka sɔn fura minnu pikiri la **abada**, olu de file:

- 1. Witaminiw.** Witaminiw pikirilama man teli ka baara ke ka teme a kunutaw kan. Pikiriw da ka gelen wa u farati ka bon. Aw ye witamini furakisemaw ni a furajimaw ta. Olu ka ɲi ni pikiriw ye, walima aw ka dumuni pumanw dun, a dɔ la aw mako tena jɔ witaminiw tali la.
- 2. Bijeji, jejeji, witamini B₁₂, ani jolisegin pikiri.** Aw kana ninnu pikiri ke abada. Joliseginfura (*sulfate ferreux*) tali de nafa ka bon.
- 3. Kolosinsinfura (le calcium).** Kolosinsinfura pikiri keli jolisira fe, o ye farati belebele ye ni a ji ma lataa jolisira fe **dɔɔni dɔɔni**. A pikiri keli bobara la, o be se ka ne ta. Wulakɔnɔmɔgɔ man a kan ka sɔn mɔgɔ ka kolosinsinfura pikiri ke u la ka u to wula kɔnɔ.
- 4. Penisilini (la pɛnicilline).** A ka ca a, la bana o bana be furake ni penisilini pikiri ye, fura dunta be se ka ke ka o bana furake. A farati ka bon ka penisilini pikiri ke jolisira fe. **Aw be se ka penisilini pikiri ke bana na**, min ka jugu.



Furakise de ka fisa ni pikiri ye

5. **Penisilini ni siterepitomisini jagaminen** (*Penicilline avec streptomycine*).
Aw kana girin ka sɔn ni fura jagaminen na. Aw kana fura kofɔlen ninnu ke ka mura walima murafarigan furake barisa a te mako ne o banaw furakeli la. Fura kofɔlen ninnu be se ka geleya werew lase aw ma; ka banabagato tulo geren tuma daw la walima ka a faga. Fura ninnu ta ko jugu o be sɔgɔsɔgɔninje ni banajugu werew keneyali geleya.
6. **Kuloranfenikoli** (*chloramphénicol*) **walima tetarasikilini** (*tétracycline*).
Nin fura kofɔlen ninnu dunta ka ni kosebe. Fura ninnu kise tali ni u furaji mini ka fisa ni u pikiri ye.
7. **Sɔrɔmu** (*le sérum*). Sababuw ka dawɔn minnu be a jira ko sɔrɔmu ka ka kan ke banabagato la, kerengerennena la dugumisenw kɔkɔ, ka da a kan pikiri daw ka teli ka banabagato faga. Aw kana sɔn sɔrɔmu ma, fo ka a bo kunfilanitu juguman furakeli la; hali o bee la, keneyajiw ka ni wa u farati man bon.
8. **Fura (pikiri) minnu be ke jolisira fe.** Jolisiralapikiri farati ka bon, o kama dawɔtɔrɔ dawɔn de be se ka a ke ka ne. Aw kana pikiri ke bobara la abada. O fana keli a nejugu kan, o ka jugu ni a to bee ye. Jolisiralafuraw ka kan ke ni farilajidese be banabagato la, wa pikiri nedɔnbagaw de ka kan ka a ke.

Faratiw ni yere tangacogow

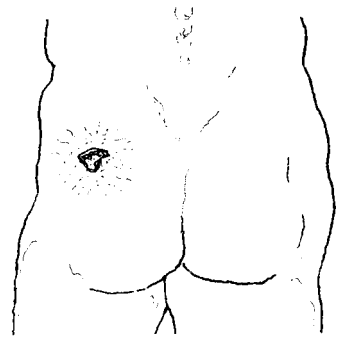
Farati minnu be pikiri la: 1) o ye, banakise sɔrɔli ye pikirida fe. 2) degun daw, walima fura kɔkɔlɔw.

Bana min sɔrɔla pikiribije donda fe. Nen donni farikolo la, banakise jensenni fari la hali negetigebana, olu bee be se ka sɔrɔ pikiriri kecogo jugu fe. negetigebana min sababu bɔra pikiriri la, o farati ka bon ka teme joginda ta kan. Sidabana be sɔrɔ minnen fe, minen min donna sidato do joli la.

Ni aw ye pikiriri ke ni bije ye, aw be aw hakili to a saniyali la. A ka kan aw ka pikiribije saniya fɔlɔ, sani aw ka pikiriri ke ni a ye. pikiribije tobilen kɔfe aw kana a to aw bolo ka maga a la kuma te fen were ma.

Bije min kera ka pikiriri ke ka teme, aw kana o bije kelen ke ka pikiriri ke mɔgɔ were la, ka a sɔrɔ aw ma a tobi. Aw ye bilasiralikanw bato ka ne (aw ye gafe ne nataw laje).

Aw be aw tegew saniya ka ne sani aw ka pikiriri laben walima ka pikiriri ke.



Joli nema i n'a fo nin kɔkɔn, o ye pikiriri bije tobobali ka sɔgɔlida no ye, ka da a kan a banakisew ma faga.

A ka fisa aw ka a jini ka furaw sidon ani ka yerekolosi feerew labato sani aw ka pikiri ke.

Ni geleya werew sorola fura minnnu tali sababu la, aw kana o fura kelen ke o banabagato kelen na tuguni

- Fari bilen bilenni ka neje ke a senkoro
- fari funufununi degunw, (aw ye seben ne 271 laje)
- jenamini ni dusukunpugun (fococ nege)
- dibi donni ne koro
- mankan tulo koro walima tulogeren yere
- komokilidimi
- suguneki geleya



Leri damadama walima tile damadama pikiri kelen kofe, banabagato fari be se ka bilen bilen ani ka a neje. Ni aw seginna ka o fura kelen ke a tigi la, a be se ka sa (aw ye gafe ne 271 laje).



Pikiri bije saniya bali kera ka pikiri ke nin den in na (a banakisew tun ma faga ka ban pewu)

Pikiribije saniyabali ye joli jugumanba bila den na fo ka ne sigi a kococ. A laban na nenmanyoro dayele la, o de jiralen file ja in na.

U ye pikiri ke den in na ko mura tun be a la. A tun be fisaya ni fura foyi yere tun ma di den ma. Sani fura ka den in keneya, a kera a ma sababujugu ye.

Aw ye aw janto nin na: ni aw be se, ni aw be denw furake, aw be a ke fura duntaw ye, aw kana pikiri ke u la abada.



Walasa ka nin degun ninnu bali:

Aw be pikiri ke ni o ye a sɔɔ a jɛci be yen.

- Aw be pikirijikelan ni pikiri biɛ tobi sani aw ka fura ke a kɔɔ, aw be aw kɔɔsi kosebe u saniyalen ka to.
- Pikiri be ke fari yɔɔ min na, aw be o yɔɔ saniya ni banakisefagalan ye, sani aw ka pikiri ke
- Aw kana fura di banabagato ma ka teme fura kofolen kan, aw ka da a la fana ko a ka ji ani a ta waati ma teme.
- Aw ye pikiri ke a ke yɔɔɔɔuman na. Aw kana pikiri ke denw ni denmisen fitiniw bobara la. Aw be u ka pikiri ke u woro kenemayanfan sanfela la. (aw ye a don ko ni pikiri kera den bobara la siɛ caman, a be fiɛ bila fasaba la.

Geleya minnu be sɔɔ fura doɔ pikiri fe

Nin fura ninnu be geleyaba lase mɔɔ ma tuma doɔ la, geleya minnu ye faritenebana jugumanbaw ye. O geleyaw be sɔɔ nin fura ninnu pikiri fe.

- Penisilini (anpasilini be min na)
 - Bagalakarilan seromulama (min dilanna ni so seromu ye)
- { Buntenikinda seromu

{ Fɔnfɔnnikinda seromu

{ Negetigeda seromu



A farati ka bon mɔɔɔ ma, fura ninnu delila ka geleya lase mɔɔ minnu ma ka teme. A farati be se ka bonya kosebe ni fura be tɔɔɔ lase mɔɔ ma, walima ni o ye a sɔɔ a delila ka faritenebana bila a tigi la i n'a fo faribilenni, kurukuruw boli fari la, fariɛɛɛ, farifunu, walima ninakilidegun) lere dama dama walima tile dama dama pikiri kelen ko.



Faritenebana be se ka sɔɔ dondoli do ka kinni fe walima fura do kununi.



Walasa ka geleyaw bali pikiri kelen kɔfe:

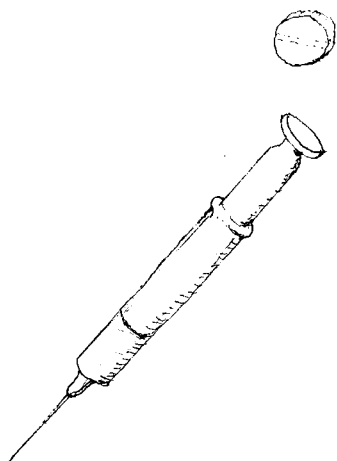
1. Aw be pikiri ke ni o ye a sɔɔ fɛere were fosi te bana furakeli la. Misali la: aw kana sumayabana furake ni pikiri ye abada ni banabagato teka fɔɔɔ walima ni a kirinnen te. An ye a men ko geleya caman sɔɔla kinini pikiri kelen kɔfe.
 2. Sani aw ka nin fura kofɔlenw pikiri ke, aw be aw jija aderenalini anpulu 2 ka ke aw bolo kɔɔ (sigida 578), ani sisanfura dɔ i n'a fɔ porometazini-fenerigan (seben je 579), walima difenidaramini (*diphénhydramine*) wa benadirili (*Benadryl*, seben je 580).
 3. Sani aw ka pikiri ke, aw be banabagato jininka ni o ye a sɔɔ pikiri delila ka geleya dɔw lase a ma, i n'a fɔ ka nɔ bilenmaw bɔ a fari la, walima geleya werew. Ni o delila ka ke, aw kana pikiri ke walima ka mɔɔ werew bila ka a ke.
-
- Farati
4. Ni banajugu don i n'a fɔ kanjabana walima fɔnfɔnni kinda, a ka ca a la, pikiri be faritenebana bila a tigi la. O la, aw be anpulu tilayɔɔ 10nan ke fɔla ka a laje miniti 15 kɔɔ. Ni a ma foyi ke a tigi la, aw be a tilayɔɔ 4nan ke ka a fara a kan. Miniti 15 were kɔfe sani aw ka a tɔ ke.
 5. Ni aw ye fura o fura ke banabagato la, aw ka kan ka a kɔlɔsi miniti 30 kɔɔ ani ka nin geleya ninnu taamasije jatemine:
 - fari be sumaya, ka jigin, fari je be jeya, wɔsiji sumalen be bɔ
 - dusukun tantanni be teliya ka a fanga dɔɔɔya
 - ninakili sɔɔli be geleya
 - a tigi nalo be ta
 6. Ni aw ye nin taamasijew ye, aw be aderenalini (adrénaline) pikiri ke o yɔɔ be la:
 - Baliku: mililitiri $\frac{1}{2}$
 - Denmisenni mililitiri $\frac{1}{4} - \frac{1}{3}$ (ka a ben a kundama hake ma)

Aw be a tigi furake i n'a fɔ ni a kirinnen don (aw ye seben je 181 laje). O kɔ, aw be sisanfura pikiri fila ke a la.

Penisilini pikiri ko gelayabaw kunbencogo

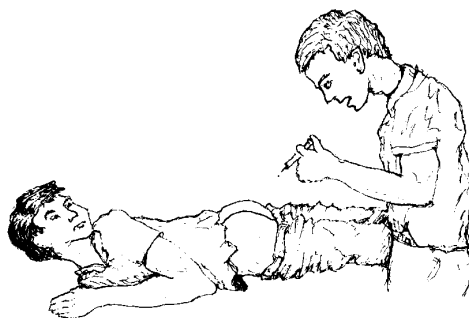
1. Ni banamisenniw don:

Aw be penisilini (*pénicilline*) furakise di banabagato ma, o ka fisa ni a pikiri ye.



2. Sani aw ka pikiri ke, aw be a tigi jininka:

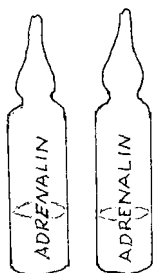
“Pikiri kelen ko i la, degun do delila ka i mine wa? i n’a fo fari bilenni, farijenge, farifunu, walima ninakilidegun?”



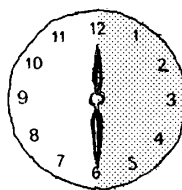
Ni o delila ke a la, aw kana penisilini (*pénicilline*); anpisilini (*ampicilline*) walima amokisisilini (*amoxicilline*) pikiri ke. Aw be banakisefagalan were di, i n’a fo eritoromisini (*érythromycine*) (seben ne 528) walima silifamidi (*sulfamide*) (seben ne 531).

3. Sani aw ka penisilini pikiri ke:

Aw ye aw jija epinefirini (*épinéphrine*) (aderenalini) (*adrénaline*) anpulu dow ka ke aw bolo koru.



4. Pikiri kelen ko:



Aw be a tigi kolso miniti 30 gonon koru.

5. Ni a tigi fari ne jera a kan, ni a dusukun tantanni ka teli, ni ninakili soroli ka gelen a bolo, ni a nalo be ta a kan, aw be aw teliya ka epinefirini (*épinéphrine*) anpulu kelen ke a la (aderenalini, *adrénaline*) anpulu tilayoru naaninan, ni denmisenni don, aw be a ke a fasasira fe (walima a wolo koru – aw ye seben ne 578 laje) aw be segin a kan miniti 10 kofe ni a peci be yen.



Pikiribiye labencogo

Sani aw ka pikiribiye laben, aw ka kan ka aw tege ko ni safine ni ji ye

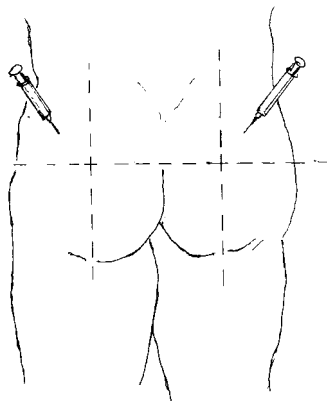
<p>1. Aw be pikiribiye walaka, ka ani a biye tobi miniti 20 ngon.</p>	<p>2. Aw be ji bon ka bo u koru ka soru aw ma aw bolo maga a biye na.</p>	
<p>3. Aw be u don ngon na, nka aw kana aw bolo maga biye kun na ani yoru min be bisi ka ji lataa.</p>	<p>4. Aw be pikiriji butelini kun josi ni alikoli ye sani aw ka a kari.</p>	
<p>5. Aw be pikirijikelan ke ka buteli konu ji sama (aw kana a to biye kun ka bo kenema.</p>	<p>6. Furamugu be butelini min konu, aw be o datugulan manani josi ni alikoli ye walima jikalan.</p>	<p>7. Aw be pikirijikelan konu ji ke butelini konu furamugu kan.</p>
<p>8. Aw be butelini kucukucu fo furamugu bee ka yeelen.</p>	<p>9. Aw be pikirijikelan ke ka butelini konu ji sama tuguni.</p>	<p>10. Aw be fiye bee labo pikirijikelan konu.</p>

Aw be aw kolosi, aw bolo kana maga biye la, walima fen were ka se a ma, hali korimugu min sulen be alikoliji la. Ni a kera ko aw bolo sera biye ma walima ko fen were sera a ma, aw be a tobi kokura.

Pikiri ka kan ka ke fari yɔɔ minnu na:

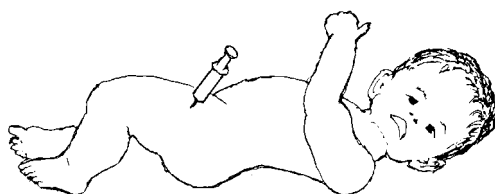
Sani aw ka pikiri ke, aw ka kan ka aw tege ko ni safine ni ji ye.

A ka fisa ka pikiri ke bobara la; aw ka kan ka a ke waati bee bobara sanfela la.



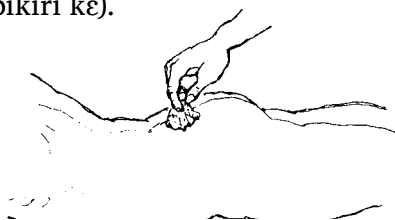
Aw ye aw janto nin na: Aw kana pikiri ke fari yɔɔ la, joginda be yɔɔ min na walima ni a yɔɔ bilennen don.

Ni denyereni don walima denfitini, aw kana olu ka pikiri ke u bobara la. Aw be olu ta ke u **woro sanfela la.**

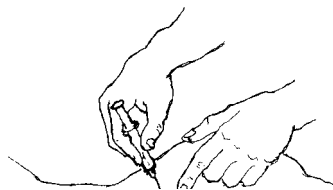


Pikiri kecogo

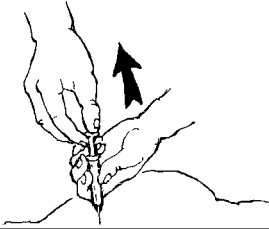
1. Ni aw b'a fe ka pikiri ke fari yɔɔ min na, aw be o yɔɔ ko ni safine ni ji ye (walima ni alikoli ye; nka, walasa a dimi kana bonya, aw be a to alikoli ka ja sani aw ka pikiri ke).



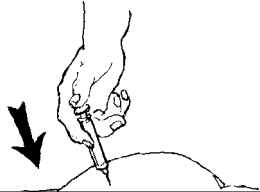
2. Aw be biye tilen ka a don. (Ni a kera ni teliya ye, o dimi te bonya).



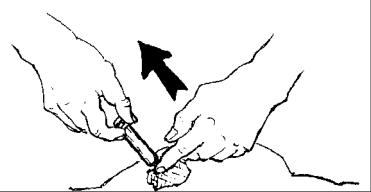
3. Sani aw ka ji lataa, yɔɔ min be bisi, aw be o sama folɔ ka yelen. (Ni basi yelenna pikirijikelan kɔɔ, aw be biɛe bo o yɔɔ la ka a turu yɔɔ were la).



4. Ni basi ma yelen pikirijikelan kɔɔ, aw be furaji lataa dɔɔni dɔɔni.



5. Aw be biɛe sama ka bo ani ka a yɔɔ saniya kokura.



6. Pikiri kelen kɔ, aw be pikiribiɛe beɛ sananko o yɔɔnin beɛ. Aw be ji ke biɛe kɔɔ ka a bisi ka a labɔ, o kɔ aw be pikirijikelan beɛ walaka ka u ko. Aw be u tobi sani aw ka baara ke ni u ye tuguni.

Pikiriw be denw ke lujuratɔ ye cogomin na:

Ni u be ke a kecogo numan na, furaji dɔw, i n'a fɔ minnu be ke ka boloci, olu be denw tanga ka u kisi lujura dɔw ma. Nka ni u be ke ni biɛe walima pikirijikelan tobibaliw ye, olu be se ka banajuguw bila mɔɔ la.

Biɛe walima pikirijikelan nɔɔlenw be se ka banakise dɔw yelema mɔɔ fe i n'a fɔ sidabanakise walima banajugu werew i n'a fɔ biɛedimi.

Biɛew walima pikirijikelan nɔɔlenw be se ka banaw bila mɔɔ la minnu be fiɛe bila mɔɔ la walima ka a faga.

Aw kana mɔɔ fila sɔɔ ni biɛe kelen ye ka sɔɔ aw ma a banakise faga folɔ.

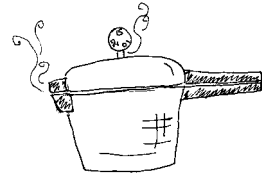
Pikiri dɔw be se ka faritenebana jugumanbaw bila mɔɔ la, u be se fana ka бага lase a tigi joli ma, wala ka a tulo geren walima ka kɔlɔlɔ werew lase a ma. Misali la, muso kɔɔmaw be to ka pikiri sugaya dɔ ke walasa ka u jiginni lateliya walima ka “fanga di u ma,” nka o pikiriw farati ka bon ba ma ani fana u be se ka fiɛe bila den kunseme na walima ka a faga yere.

Pikirike minenw saniyacogo (tobicogo)

Banajugu caman be yen i n'a fɔ Sida bana (aw ye seben ne 507 laje), bijedimi (aw ye seben ne 279 laje) ani kanjabana (aw ye seben ne 292 laje) olu be se ka yeɓema ka a sababu ke pikiribijne, miseli walima minen werew minnu banakise ma faga (olu daw ye tulosogobijnew, bijeniw, dasusubijnew walima bolokolimuruw). Wololajoli caman sababu be bo minen koglenw na. **Ni aw bena wolo tige walima ka a sogɔ, aw ka kan ka a ke ni minen saniyalenw (tobilenw) ye.**

Minenw saniyacogo daw file:

- Aw be a wuli miniti 30 (Ni monturu te aw bolo, aw be malo kise 1 walima kise 2 bila ji la, ni o monna, o kogɔ don ko minenw banakise fagara.)
- Aw be a tobi funteni na minen kerengerennen do kogɔ miniti 30 kogɔ
- Walima aw be u bila jaweliji la miniti 20 kogɔ (ni aw ye jaweliji suman ni minen min ye, aw be o minen kelen ne 7 ji ta) walima aw be u bila alikoli etanol (*ethanol*) 70% ji la. Ni aw be se, aw be ninnu dilan don o don, barisa u fanga ban ka di. (aw ye aw jija bijne kogɔna ka saniya, aw be ji sama ni a ye ka tila ka a labo ni ji lataalan ye bijne woni fe.)



Ni aw beka kogɔ ladon, bana yeɓemata be kogɔ min na, aw be to ka aw tegew ko ni safine ni ji ye.